UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

Siseruitus vendicet vel ad alium pertinere neget.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

circa qđ dñiũ nõ põt retro fingi. ſec⁹ in ratihabitiõe, qꝛ rati-
2 habitio hꝫ oculos in pteritũ. vt. ſ. tit. j. l. p fundum. ¶ † Scđo
no. ꝙ rõne mortis ⁊ mutationis dñij impeditur confirmatio.
3 ¶ † Tertio no. ꝙ vnus ꝯtus põt ꝯfirmare aliũ. Itẽ vltima
voluntas põt ꝯfirmare aliã volũtatẽ, dũmõ ſimul cedat dies
vtriuſqꝫ. nã ſi dies vltime volũtatis inutilr cedit nũꝗ poteſt
4 poſtea ꝯfirmari. ¶ † Itẽ no. ꝙ act⁹ viuẽtiũ pñt eſſe in pẽdẽti
ſꝫ vltime volũtates nõ pñt pẽdere ex diſpoſitione tertij, ſꝫ ex
natura relicti bñ poſſent pẽdere. vt. j. de ſtip. ſer. l. vſufructus.
Cõtractus ẽt nõ pñt pẽdere qñ deficiũt rõne pſone vt in. d. l.
vſufructus. ſꝫ bñ pñt pẽdere qñ nõ eſt defectus pſone, ſꝫ dñij
vt hic. vel verius hic nõ pẽdet ꝯtus ꝗtuꝫ ad ſubſtantiã pa-
cti. vt. ſ. ti. j. l. per fundũ. ſꝫ ꝗtuꝫ ad exiſtentiã ſeruitutis. vnde
nõ proprie pẽdet ꝯtus, ſꝫ executio eius. i. ipſa ſeruit⁹. Extra
no. ꝙ Inno. đt ꝙ illud qđ hec lex đt de morte, nõ hꝫ locum in
actib⁹ collegiorũ. vt ipſe no. extra de elec. c. in geneſi. ⁊ eo. tit. c.
etiã noſtra. ⁊ ratio põt colligi. ſ. de iudi. l. pponebaẗ. itẽ adde
qđ no. Inno. in. c. dudum. de reb. eccle. non alie.

Additio Baldi.

REceptum. Uide Inno. in. c. ſicut. de e-
lect. in mag. gl. ⁊ eo. tit. c. au-
ditis. in vlt. gl. ⁊. c. ſcrip. ⁊ đt Inn. ꝙ hec lex hꝫ lo-
cum in actib⁹ ſingulorũ, nõ collegij. de elec. in gene
ſi. In gl. lꝫ hec ſubtilitas ⁊ ſi obijciẗ de. c. qđ ſicut. rñdent, qꝛ ibi
electio eſt facta noie eccl'ie, ⁊ ille q ꝯſentit eo noie. Ideo vꝫ ra-
tihabitio, qꝛ eſt eo noie geſtũ, hoc no. ⁊ iſtã rõnẽ ponit Inno.
eo. tit. eccl'ia noſtra. Itẽ oĩno vide Inno. al's nõ intelliges de
reb. eccle. nõ alie. dudũ. in mag. glo. p Inn. de ꝯſue. cũ ꝯſuetu.
In tex. ibi atqꝫ ſi eo tpe. ſꝫ ꝯ, ratihabitio retrotrahiẗ. ſol. hic
actus erat imperfect⁹ quo ad ſui ordinationẽ, vñ nõ trahitur
retro, qꝛ caret eſſentialibus, naꝫ hec ordinatio actus pẽdebat
principaliter a duobus, vñ nõ erat peccatũ in qualitate ꝯſen-
ſus, ſꝫ in ſubſtãtialibus, nec tñ in pſona, ſꝫ ẽt in re ⁊ materia.
⁊ facit. j. de iniuſt. teſta. ſi qs filio. §. eius q. ⁊ qđ ibi p Ja. de are.
hic habemus de ꝯſenſu. ¶ Et no. ꝙ duplex eſt ꝯſenſus vnus
qui đr autoritas, alius ſimplex. de primo, aut ius exigit talem
ꝯſenſum in adiumentũ actus hic loquiẗ de autoritate tut. ob.
§. ſi. Aut ad efficaciã ſeu exec. act⁹ ⁊ loquiẗ extra de iure pa. cũ
re. j. vel aut ꝯſenſus eſt de ſolẽnitate, ⁊ dꝫ interuenire in ipo a-
ctu. ar. de teſta. heredes palã. in ſi. aut reſpicit ad ꝯfirmationẽ
actus, ⁊ tũc põt interuenire dudũ poſtea deducere. l. ſi qs ſpon
taneos, aut loqmur de ſimplici ꝯſenſu, ⁊ tũc aut eſt acceſſori⁹
alterius ꝯſenſus. ⁊ loquiẗ. j. de pi. ſi fundus. §. j. aut ſtat pnci-
paliter ⁊ per ſe. ⁊ loquitur hic. ⁊ de decreto vide Ja. C. de for. ⁊
impe. actus. vide Odo. in. l. ſi. C. arbi. tu.

¶ Si ſeruitus vendiceẗ vel ad alium pertinere negeẗ. Rub.

ACtiones. Confeſſoria ⁊ negatoria
cõpetũt dñis pdiorũ. h.
d. cũ pn. l. ſeq. ¶ In text. ibi ꝯfeſſoria. not. ꝙ
cõfeſſoria tẽdit ad ſeruitutẽ: negatoria tẽdit
ad libertatẽ: ⁊ ſunt iſta nomina ſignificantia
ad intellectũ magis ꝗ ad vocem, qꝛ negato
ria quãdoqꝫ preponitur verbis affirmatiuis ſm gl. hic inſti.
de act. §. eque. per gl. ⁊ Dy. ¶ In tex. ibi, fundi. ſ. dominantis.
ſm Franc. accur.

Recte. Habens vſumfructũ intelligiẗ etiã viã habere
nõ per modũ ſeruitutis, ſꝫ p modũ cõmodita-
tis. h. d. no. hic ꝙ ſeruituti non debetur ſeruitus.

Pomponius. In interdicto deduciẗ ſola poſ
ſeſſio facti. ſꝫ in ꝯfeſſoria dedu-
citur pncipaliter ipſum ius ſeruitutis. h. d. vel ſic, in poſſeſſo-
rio ſufficit pbare merũ factũ, in petitorio opꝫ pbare ius. h. d.
qñqꝫ tñ augeẗ effectus poſſeſſorij intẽtati propter probationẽ
iuris ſi correis alijs paribus nõ preſumitur p eo qui ius hꝫ
maxime in corporalibus. vt extra de proba. c. lꝫ cauſam. qđ eſt
not. facit. j. de interdict. l. iij. §. quedam. nam in quibuſdã poſ-
ſeſſorijs requiritur probatio iuris ⁊ in illis nõ eſt dubium qđ
preualet, qui probat ius ⁊ factũ. vt ibi ptꝫ. No. ꝙ in poſſeſſo-
rio nõ eſt neceſſe probare ius, ſꝫ vſum facti. Item not. ꝙ poſ-
ſeſſorium tranſit ad ſingularem ſucceſſorẽ. qđ eſt nota. qđ dic
vt. j. qđ vi aut clam. l. is qui in puteũ. §. ſi poſtea.

LOci corpus. No. ꝙ nõ đr habere do-
minium aliquod qui hꝫ
ſeruitutẽ qđ eſt verũ facta relatiõe ad corpus, ſed
facta relatiõe ad ipſum ius bene hꝫ dñium iuris
ſui: vt. ſ. ſi vſufr. pet. l. iij. ⁊ eſt ſimile. ſ. ex quib. cau. maio. l. ait
pretor. §. item ei. ⁊ facit. j. de bo. auto. iudi. poſ. l. in venditione.

In confeſſoria. In cõfeſſoria ⁊ negatoria ve
niũt fructus intereſſe. h. d. fa-
cit. j. e. l. ⁊ ſi forte. §. veniũt. No. hic intereſſe p fructu cõputa-
ri. ⁊ eſt arg. ad duo. Primo ꝙ ille qui in libello petit rem cum
intereſſe videatur petere rem cũ fructib⁹. qđ no. Scđo ꝙ fru-
ctus electiõis dicaẗ intereſſe eligentiũ, vnde vbi eſt queſtio de
iure eligendi, ibi etiã iſtud intereſſe venit, quod not.

Si fundus. Seruitutes ꝯſiſtunt in indiuiſibili ⁊
ideo tam actiue ꝗ paſſiue poſſunt a
quolibet inſolidum exerceri. intereſſe vero eſt diuiſibile. h. d. ⁊
eſt ſimile. j. depoſi. l. ij duo. ⁊ vide Cy. in. l. j. C. ſi in cõmuni cã.
in integ. reſt. poſtu. facit. j. de euic. l. ſi ad ſeruitutes. ⁊ in. l. rem
hereditariam.

Si quis mihi. Etiã ſi qs nõ neget, ſꝫ impedit
vſum facti ꝯ euꝫ cõpetit ꝯfeſſo-
ria. h. d. vel ſic, Siue fiat ꝯtrouerſia iuris ſiue facti cõpetit cõ-
feſſoria. h. d. ⁊ adde qđ no. in ſimili. j. ad treb. l. tres hr̃des. In
tex. ibi, cõtrouerſiaꝫ. ſ. iure. in tex. ibi, nõ patiaẗ. ſ. de facto. no.
ꝙ in incorporalibus, ⁊ p ſola moleſtatiõe facti cõpetit actio
realis, ſic. j. eo. l. ⁊ ſi forte. §. ſciendũ. ſecus in reb⁹ corporalib⁹.
qꝛ pro vi inquietatiua vel turbatiua nõ eſt pdita in rẽ actio,
ſed interdictũ vti poſſidetis. vt. j. vti poſſeſſio. l. j. §. interdictũ
facit. j. de ope. no. nun. l. ſi prius. ⁊. j. eo. l. is cuius. inſtitutio. de
act. §. eque. iſta ſunt ſubtilia verba.

Competit. Negatoria cõpetit etiã ei q dꝫ ſeruitu
tem ſi nõ cõpetit de libertate cum illo
cui debeẗ ſeruitus, ſꝫ cũ alio. h. d. Allegaẗ ꝙ non põt opponi
exceptio de iure tertij. de hoc no. in. l. indebiti. §. ſꝫ ſi nũmi. j.
de cõdi. indeb. C. de ſer. fugi. l. cum ſeruũ. nã ſemp perſona ex-
cipiẽtis eſt ꝯſiderãda, vtrũ ei cõpetat ius excipiẽdi. vt no. j. de
ſecũ. tab. l. qui ex liberis. §. teſtamẽto. ⁊ ibi per Jac. docto. di-
cunt ꝙ iſtud eſſet verũ niſi iſtud ius tertij eſſet excluſiuũ iu-
ris agẽtis. vt. j. ad carb. l. iij. §. cũ extaret ſm Old. ⁊ ar. huius
litere dicit Archi. in. c. j. de reſcrip. lib. vj. ꝙ auditor cõtradi-
ctarũ dñi nõ audit tertiũ opponentẽ de excõicatiõe impetrã-
tis. qꝛ nõ intereſt ſua. ⁊ facit in rõne ſui id qđ alibi đr hic ſolẽt
audiri appel. quorum intereſt. j. de app. recip. l. j. cũ ſi. nec ob.
j. §. proxi. qꝛ ibi erat ius generale non ſpeciale, ſed certe perſo
ne, ⁊ ideo quilibet poteſt exercere. vt ead. l. §. ſi fundus. ⁊ extra
de maio. ⁊ obe. c. humilis. Bald.

Additio Baldi.

LOci corpus. In tex. in. §. ſi fundus. vi
de Cy. in. l. j. ſi in cõi cã. in
integ. reſt. poſt. in tex. in. §. cõpetit. vide Jac. de ſe
cun. tab. qui ex liberis. §. teſtamẽto. ¶ In tex. par-
tes. §. ſi cui. Argu. ꝙ auditor contradictarũ non audiat ter-
tium de excõicatione obijcientẽ vt not. Archi. de reſcrip. c. in
gl. magna. ver. ſed pone. in lib. vj.

ET ideo. ¶ In text. ibi, ter cedant. ſ. in medio.
hoc dicit. Bald.

ET ſi forte. ¶ No. hic ꝙ prohibitio nõ vi
detur valere qñ non intereſt p
hibẽtis nec põt actio proponi cũ nõ intereſt agẽ-
tis. ⁊ facit. ſ. de ſeruit. l. quoties. el. j. ⁊ vide quod
not. Inno. de ele. c. querelam. in mag. gl. in tex. ibi, naſceretur.
no. hic ꝙ renaſcitur actio. quod no.

Sciendum. Etiã poſſeſſor põt agere reali p in-
corporalib⁹. h. d. ⁊ facit. j. eo. ſicut. §. ſi
queraẗ. ⁊ quotidie allegaẗ. ⁊ adde qđ no. extra de cã poſ. ⁊ pro-
prie. cũ eccleſia. in gl. Ex hoc no. ꝙ in corporalibus idẽ põt eẽ
petitor ⁊ poſſeſſor, qꝛ nõ cõcludiẗ in eis ad reſtitutionẽ poſſeſ
ſionis, ſꝫ ad ſilentiũ. vt. j. e. l. harũ. ⁊ no. de li. leg. l. Aurelius. §.
centũ. Scđo no. ꝙ ex quo nihil eſt innouatũ ille intelligiẗ tũc
poſſidere qui poſſidet huicuſqꝫ. ⁊ tene mẽti. tertio not. ꝙ rõne
patientie perditur, poſſeſſio. facit. j. e. l. ſi a te.

Etiam de ſeruitute. Seruitus oneris fe-
rendi exorbitat a na-
tura ſeruitutũ, qꝛ cõpetit ad factũ: ⁊ ſeruitutes per pactũ non
poſſunt excedere pprios terminos ⁊ naturã ſpecificã ipſarũ.
h. d. ⁊ eſt naturale. No. hic p pactũ nõ põt alterari natura ſer-
uitutũ nec eſt ſeruit⁹ cũ qs obligat ſe ad factũ, ſꝫ eſt pſonalis
obl'o, ⁊ iõ nõ trãſiret ad ſingularẽ ſucceſſorẽ. vt. ſ. đ ſerui. ruſt.
pred. l. pecoris. ⁊ in. l. iij. §. opus. ſ. de alie. iud. ſec⁹ ſi eſſet ſerui-
tus, qꝛ eſt in rẽ ⁊ iõ trãſit ad ſingularẽ ſucceſſorẽ. vt. ſ. de ſerui.
ruſt. pre. l. viã ꝯſtitui. §. ſi fundus. mirabile eſt hoc, ptꝫ ex pdi-
ctis ꝙ on⁹ faciẽdi nõ dꝫ dici ſeruit⁹, ſꝫ obl'o pſonalis, falliẗ in
ſeruitute oneris ferẽdi: qꝛ ſeruit⁹ nõ reperiẗ expſſe niſi in pre-
dio vrbano. vt. ſ. de ſeruit. vrba. pred. l. eũ debere columnam.

Ait labeo. Ad onera realia nõ teneẗ ille q vult rẽ
derelinquere. h. d. Sꝫ ſi on⁹ eſſet pſona
le, aut reſpectu rei, ⁊ vr̃ idem. vt. ſ. de vſufru. l. cũ fructuarius.
Aut ſimpliciter: ⁊ tũc ſecus. Alñ dicũt ꝙ ſi onus venit in diſ
poſitione cõtrahentiũ, nõ liberatur rem derelinquendo. ſec⁹
ſi ex diſpoſitione legali. facit de cõſtit. c. que in eccl'iarum. ⁊ idẽ
videẗ ꝙ ſi quis vult habere fundũ pro derelicto nõ teneatur

pro eo ſoluere decimas ⁊ collectas.q2 eſt onus mixtū qd non imponit ei qui nō h3 rem.vt.ĩ.de mu.⁊ hono.l.reſcripto. in fi. ⁊ adde qd no.ĩ.ad municip.l.incola.⁊ iſte tex. dicit expreſſe ꝙ ille qui derelinquit rem non tenetur ſoluere onera realia tene bene menti iſtum.§.

a ¶Territorio. adde.d.Alex. de imol.in.l.fi. ſ.de iuriſ.om. iud.⁊ Sali. in l.ij.C.de exhi. reis.

Additio Baldi.

ET ſi forte. Uide qd no.Inn.d ele.quere lam,in gl.mag.in tex.ibi ſcien dum.vide Inn.de reſt.in integ.cū veniſſet.¶In gl.per monachos.⁊ vide Iac.de no.ope.nun.l.j.§. in operis.No.vide gl.extra de cā poſ.cū eccleſia.in gl.hoc no.

HArū actio. No.ꝙ victus in ꝯfeſſoria te netur facere,vel pati ſm na turā qd eſt quid ſucceſſiuū,⁊ nō inſtātaneum op3 ꝙ ēt caueat ꝓ futuro tpe qd eſt notā.⁊ declara hic vt no.Cy.C.d vſufr.l.corruptionē.in pn.¶Scdo no.ex qua dam gl.hic poſita ꝙ abſolutoria ab obſeruatiōe iudicij eſt in terlocutoria ⁊ ad hoc ſemper allegat.⁊ facit.ĩ.de ac.l.cū titia. ¶Tertio no.ex alia gl.que incip.ſ.iudex,ꝙ in realib⁹ nō iu rat in litē,ſi preſtat res,l3 nō preſtet cautio:q2 cautio venit in cidēter officio iudicis,⁊ in officio iudicis mercenario nō iura tur in lit.qd eſt notandum ⁊ raro alibi inuenies.

Additio Baldi.

1 ☞Sentētia abſolutoria ab obſeruatione iudicij habet vim diffinitiue.

HArū. Uide oīno al's nō intelliges qd no.Cy. C.de vſu ⁊ habi.l.corruptionē.in pnci. ¶In tex.ibi,cauere.in petitorio pſtat hic cautio nō in poſſeſſorio retinēde:q2 ibi nō imponit ei ꝑ fectu3 ſilentiū:ſ3 donec de ꝓprietate agat imponit eī ei ſilen tium facti nō iuris:vt no.Inn.de preſcri.veniēs.in mag.gl.⁊ facit.l.ſi prius.de no.ope.nun.⁊.l.vlt.de aqua quoti.Item dt alibi Inno.ꝙ pacifica poſ.intelligit de facto nō de iure.d|ap. cōſtitutus.el.ij.in pn.Itē oīno vide Inn.de prebē.dilecto.in vlti.gl.Itē oīno vide Inno.inſti.cū veniſſet.in pria gl.v.pōt 1 intelligi.¶†In gl.que incip.ſnia interlocutoria. ¶Cōſue uit dubitari,an ſnia abſolutoria ab obſeruatione iudicij ha beat vim diffinitiue,⁊ dic ꝙ ſic ſi cōtingit ipſu3 negotiū pnci pale.Nam tūc ſuccedit loco ꝯdēnatoꝛie, vt hic ⁊ id ſtipſone3 euictiōis cōmittit:vt no.ſ.de rei ven.l.vtiq3.de neg.geſt. at q natura.§.cū me.⁊ p Inn.extra d re iud.in rub. Saluo quoad infamiā.vt.ſ.de pcu.ſi reus.Aut nō ꝯtingit negotiū pnci pale:ſ3 ſolū ꝓceſſum tūc h3 vim diffinitiue.ſ.de iu.⁊ poſt edi ctum.Inno.dixit.l.j.C.de iudicijs.properandum.

SIcuti aūt. No.ꝙ ille qui d3 ſeruitute3 oneris ferendi tenet refice re locū ſeruientē,⁊ nō locū dominantē.Incum bit eī ſibi refectio ſolum ex parte ſua ⁊ ſi paries dominans eſt inſufficiens fundit⁹ diruatur ⁊ reficiat.Et no. hic ꝙ eſt illud qd quotidie dicimus ꝙ multoties nō pōt res reparari,niſi totaliter deſtruatur.

Diſtant autem. ¶In tex.ibi,tigna ſuſcipiat id eſt, patiatur immiſſione3. hunc tex.alleg.Inno.extra de elec.cum delicto.

1 ☞Poſſeſſio in corporalibus releuat ab onere probandi.
2 Sententia in reali debet formari verbis declaratiuis.

Sed ſi queratur. Quod ad onus probandi ille ſuſtinet partes petito ris qui non eſt in poſſeſſione.⁊ in realibus agitur ad declara tionē iuris,nō ad cōſtitutionē de nouo.h.d.⁊ eſt ſingularis.§.
1 ¶†No.ꝙ in corporalibus poſſeſſio releuat onere probādi. vel ſalte3 affert preſumptionē pro poſſeſſore,qd intelligit gl. eſſe verum quando incidenter deducitur dominium ⁊ ad hoc ſemper allegatur.⁊ ideo quantū ad onus probandi litera de bet intelligi quod poſſeſſio fundi dominantis releuat a pro batione proprietatis,q2 illa proprietas venit incidēter. Sed poſſeſſio ſeruitutis non liberat ab onere probandi ſeruitutē eſſe debitam,q2 iſta ſeruitus principaliter deducitur in iudi cium.vnde ſimplex poſſeſſio non releuat,q2 ſumus in petito rio:⁊ non in poſſeſſorio.⁊ hec verba ſentit glo.nota.hic poſita quo ad vtrunq3 membrum.⁊ facit.l.j.ĩ.fa.erc.⁊ queſtio,no. in l.pen.de condi.inſti.per Oldr.adde qd no.C.de ſeruit.⁊ aqua. l.ij.in.iij.queſtio.⁊ in.l.ij.C.que ſit long.cōſuetu.vbi valde ele ganter proſequitur intellectum huius gl.referēdo verba Pe
2 tri tene menti.¶†Secundo not.ꝙ ſentētia in reali debet for mari verbis declaratiuis vnde victus in reali non videtur compelli ad reſignationem iuris:ſ3 facit arg.huius.§.⁊ qd not.ſ.de pcur.l.Pompo.§.ſed et his.facit quod not.Inn.de conceſ.preben.c.propoſuit.In cōtrarium facit quod notatur inſtitut. de offic.iud.in fin.Bal.

Plane. ¶No.quod dolus non impedit preſcriptio nē libertatis.ꝙ no.vt.ĩ.de vſuc.l.ſeqt.§.ſi viā.

Ariſto. Non licet in alienū immittere.⁊ ꝓ incorpo ralibus ſunt ꝓdita iudicia poſſeſſoria.h.d.⁊ ſemp allegat.¶In tex.ibi,ꝓ cōtrariū.ſ.in caſu cōtrario vbi deberet ſeruit⁹.No.arg.hic ꝙ non licet bānitū capere in alie
a no territorio[a] etiā ſi fugatus ab intra territorium ꝑuenit ad extra territoriū.⁊ eſt ratio extra territoriū illi capientes ſunt priuati.Item q2 non licet immittere pedē in territoriū alie num.vt hic ⁊ iſte captus eſſet ante oīa relaxādus,q2 nō tenuit captura.Item teneretur capiēs iniuriarū vt extra de v̄bo.ſi gnifi.c.ex parte in Chriſto.ar.cōtra ꝙ inſpiciatur principiū loci vt.ĩ.de adul.l.capite quinto.Primū eſt verius quod mu tato territorio,eſt immutata ptās.argu.ĩ.de fur.l.ſi dñiū.⁊ fa cit.ĩ.de edil.edic.l.quis ſit fugitiuus.§.idem Celſus.

Apud pomponiū. Pactum quod cōtinet idem quod ius cōe non eſt pactū.h.d.loquor in pacto facultatis.In tex.ibi facere nō immittēdo in alieno.h.d.

Additio Baldi.

SIcuti. In tex.in.§.ſ3 ſi qrat.vide qd no.de v̄b.ſign.abb.in fi.mag.glo.vide om nino Inn.de preſcrip.auditis.vide qd no.Inn.de conceſ.preb.propoſuit.in mag.glo. vbi dicit piſtū tex.ꝙ dato ꝙ qs compellatur qnq3 ad reſignationem facti ta men non ad reſignationem iuris.Item vide Inn.de conceſ. pben.cum noſtris.in mag.glo.⁊ eſt peregrinum.Quid operet quaſi poſſeſſio,quo ad onus probādi in incorporalibus.vide plene per Cy.C.de ſeruit.⁊ aqua.l.ij.iij.iiij.q.Item adde hic ⁊ vide qd no.Sul.C.de ſen.pre.pto.l.j.⁊ in tex.in.§.ſed ⁊ interdi ctum.¶Quomodo in iure eligendi quis dicatur inquietari no.inno.de elec.cum eccleſia,formam libellorum in poſſeſſorijs in corporaliu3.vide in Spe.de cauſa poſ.§.quia no.per totū. §.priuata per totum.

SIeodem loco. ¶Not.ꝙ qñ qs vult ponere obſtaculu3 iu ri meo poſſu3 agere ne ponat,⁊ vt poſitum tollat.hāc l.allegat Inn.extra de immuni.eccleſiarū.c.j.

Qui latiore. Exceſſus modi vel deceſſus in vſu ſeruitutis non interimit ſeruitutē. h.d.adde hic.⁊ vide de ſenſi.c.cū olim.⁊ facit.ſ.qb.mo.vſufr. amit.l.is qui vſumfructū.no.ꝙ aquarū mixtura nō h3 impe dire ſimplicem ſeruitutem.h.d.

Additio Baldi.

SIeodem. Uide omnino ꝙ no.Inn.de im munita.eccleſie.c.j.

SIquis diuturno. In pſcrip.inco paliū nō requi rit titulus ⁊ per talē pſcriptionē queritur ius vtile non directum.h.d.tex.cū gl.⁊ ſemper allegatur.No ta ꝙ ei qui fuit in longa quaſi poſſeſſione incorporaliū nō eſt neceſſe docere de titu.qd eſt verū regulariter.fallit in.c.ad de cimas.de reſti.ſpo.lib.vj.⁊ eſt ibi ratio:q2 ſine titulo pſumit mala fides preſump.iuris ⁊ de iure.cū directe fiat preſcriptio cōtra ius ꝯſtitutiōis.vt.l.c.j.d pſcrip.eo.li.⁊ dicit ibi.¶Scdo no.ꝙ pſcriptio iuris realis porrigit ad oēs.vñ ille q pſcripſit iuriſdictionē in aliquo territorio poſſet punire ēt aduenas de linquētes l3 quo ad eos nūq3 fuerit vſus poſſeſſiōe qd eſt no. ⁊ ſic vr hic ꝙ pſcriptio extēdat de pſona in pſonā,nō tñ exten dit de vna ſpecie in aliā ſpeciē.vñ ille q pſcripſit ſeruitutē vie nō propterea pſcrip.ſeruitutē aqueductus.nec ille q pſcripſit iuriſdictionē appellationū,vr ꝓpterea pſcripſiſſe ius ſimpli cis qrele,nec ille q pſcripſit iuriſdictionē ciuilē vr pſcripſiſſe iuriſdictionē criminalē,q2 preſcriptiōes habēt multū facti ⁊ ideo ſunt ſtricti iur.s.l.j.ĩ.de itine.actuq3 pri.facit qd Inn.de offi.archi.c.dilecto.¶In gl.q inci.ĩ.ti.ibi.l.cū de in rē verſo. ibi nō in modū pſcriptiōis,ſed in modū ꝓbatiōis ſic.C.de pe. her.l.ſi filius.⁊ in.l.vj.de acq.here.⁊ ar.ꝙ in pſcriptiōe conſue tudinis nō reqrat titul⁹,ſeu cā vtēdi.facit.ſ.l.vēditor.§.ſi cō ſtat.Et adde vt intelligas hāc materiā qd no.Inn.de cēſi.c.ſi gnificauit.⁊ de pſcrip.c.ſi diligēti.⁊ qd not.Archi.q.j.q2.⁊.xij. diſt.c.diuturni.¶In ea.gl.ibi no.ar.nō tñ neceſſario conclu di,q2 validior eſt poſſeſſio corporaliu3 q3 incorporalium eo ꝙ plenior.⁊ adde qd not.in.l.fin.C.de preſcrip.long.tēpo.¶In glo.ſuper verb.forte.ibi alij dicūt.⁊ male,q2 in incorporalib⁹ lōga patiētia aduerſarij habet loco tituli.facit.l.ij.C.de ſerui tu.⁊ aqua.¶Extra quero quō ꝓbat iſta negatiua,ꝙ non vi aut clam ⁊ precario.Rñd.vt not.ĩ.de itine.actuq3 pri.l.j.§.j.⁊ glo.dicit ibi ꝙ teſtes aſtruētes iſtā negatiuā nō ſunt ſuſpecti ⁊ eſt rō:q2 deponūt ſm iuris pſumptionē.⁊ ſic non obſt.qd le gitur ⁊ not.de cā poſ.cum eccleſia ſutrina.Sed an poſſeſſio p ſumit vitioſa ex eo ꝙ ali⁹ fuit primo in poſſeſſiōe:vr ꝙ ſic.vt extra de ꝓbati.c.l3 cām.vbi loquit ēt in poſſeſſiōe incorpaliū tñ iſta.l.facit in ꝯtrariū cū ꝓdiū aliqñ fuerit poſſeſſu3 tāq3 liberū q2 nulla

quia nulla ſeruitus eſt originalis.ſed ex accidenti tamen pri
ma pars eſt verior vbi conſtat de certa poſſeſſione preambu-
la.vt no.Cy.in.l.j.C.vti poſ.facit.j.de acquir.poſ.l.clam poſ-
ſidere,in prin.adde qđ licet in rebus corporalibus preſumať
continuata ciuilis poſſeſſio per decēniū.vt no.Dyn.in.c.ſine
poſſeſſione.ꝛ no.in.l.j.C.de ſeruis fugi.tamen ſecus videtur
in corporalibus q̄ꝛ ſtatim qđ aliquis vtitur ſeruitute quaſi
poſſeſſio libertatis videtur amiſſa in totum propter patien-
tiam aduerſarij.argumen.huius.l.ꝛ dicte.l.ſecunde.C.de ſer.
ꝛ aqua.ꝛ argumen.ſ.eo.l.ij.§.pompo.

Additio Baldi.

1 Preſcriptio.xxx.an.ex ſola bona fide ſi interim ſuperue-
nit mala fides an interrumpatur preſcriptio.
2 Vſucapio triennij ſcđm canones an procedat ex ſola bonafi-
de ſine titulo.
3 Diſtinctio preſcriptionum incorporalium.
4 Fides mala eſt vitium perſone reſpectu poſſeſſionis.

SI quis diuturno. Vide qđ not.
Inn.de poſt.
prela.boñ.el.ij.In glo.ꝛ ideo.de cauſa poſſeſſiōis
cū eccleſia.In gl.ij.ꝛ vide.q̄ꝛ Inn.melius q̄ alius
examinat hāc.l.ꝛ materiam eius.extra de preſcri.ſi diligē.ibi
oīno videas.¶ Itē vide Inno.de decimis.dudum.in gl.ſ.de
proba.vide Inn.in.c.peruenit.de cenſib⁹.ꝛ.c.ſignificauit.ibi
oīno videas quidā parentilia.vide arg.xij.diſt.diuturni.vide
oīno qđ no.Ar.vij.q.j.q̄ꝛ in vlt.adde.Et an titul⁹ errone⁹ det
cauſam preſcribendi no.e.c.gl.adde ſub per Archi.ꝛ oīno vi
de.Qñ qs allegat poſſeſſionem ſuā poſt poſſeſſionem alteri⁹
preſumitur ſcđa poſ.vitioſa.de proba.lꝫ cām.Itē preſumitur
ſolum naturaliter poſſidere vſqꝫ ad decennium vt not.C.de
ſer.fugi.l.j.ꝛ per Dyn.in.c.ſine poſſeſſione.ꝛ per Bar.de ac-
quir.poſ.ſi is qui.Item preſcript.rerum corporaliū ſunt no.
Aut preſcribendi aſſiſtit titulus,ꝛ bonafides:ꝛ tunc actus ꝛ
excep.longo tempore preſcribit cōtrahit omnes.C.de p̄ſcrip.
xxx.annorum.ſi quis emptionis.primo reſponſo.Aut⁹ bona
fides ꝛ nō titulus:ꝛ tunc preſcribit excep.cōtra oēs actiones.
Aut cōtra reliquos preter dominum ꝛ nō ſufficit longa poſ
ſeſſio:ſꝫ lōgiſſima requiriť.vt.l.ſi qs⁹ emp.§.j.ꝛ.§.ita tamē ſe-
cundū Ja.ꝛ Ac.ſed ſecundū Pla.ꝛ doctores modernos etiā
cōtra dominum preſcribit ius agēdi.q̄ꝛ conſequiť vtile dñiū
quod directo prefertur.quia nō ſubalternatur ei:ſꝫ ei directe
opponitur.hec opinio tenetur per canoniſtas ſecundū quos
in preſcrip.longiſſimi temporis idem operať bona fides ſicut
ſi concurreret titulus.c.j.de priui.lib.vj.durū enim eſſet pba-
re de titulo tā longiſſime poſſeſſionis.Aut nec bona fides nec
titulus.ꝛ tūc ſola exceptio queritur tali preſcriptiōe nō actio
niſi contra inuaſorem ꝛ contra miſſum ex primo decreto vo-
lentē relaxare detētionem.l.ſi quis emp.§.penul.de iure cano
num nullo tēpore preſcribit male fidei poſſeſſor.vt in.c.ij.de
reg.iu.lib.vj.Aut preſcribenti aſſiſtit titulus.ꝛ ceſſat bona fi-
des ab initio ꝛ ceſſat interim dum preſcriptio eſt in fieri.ꝛ nō
nocet p̄ſcribēti cū titulo ſecundum.l.vt.l.j.§.hoc tantūmodo.
de vſuca.transfor.ſecundum canones nocet ſi ſuperuenit ma-
lafides dum p̄ſcriptio eſt in fieri ſec⁹ ſi poſtq̄ eſt in facto eſſe.
de preſcri.quoniam omne.ꝛ argumē.ad iſtā diſ.de neg.geſt.at
qui natura.§.cū me ab.Aut ceſſat bona fides a pn.p̄ſcriptio-
nis:ꝛ tunc ſecundū.l.titulus nil operať,ꝛ p̄ſcribiť ſolū ius ad
1 excipiēdū ſm canones nihil preſcribiť.¶ † Sed nunqd ſcđm
l.iij.de preſcript.xxx.annorum,ex ſola bona fide ſi interim ſu
peruenit mala fides interrūpiť preſcriptiōe.ꝛ videť quod nō.
vt.l.ſi quis emptionis.§.j.ver.ab initio.Tu dic qđ cū bona fi
des ſit immediata cā huius preſcriptiōis ceſſante cauſa ante
q̄ effectus ſit ꝯſummat⁹ ceſſat effectus.no.de pu.ſi ego.§.par
tē.Sed nōne preſumiť male fidei ille qui non habet titulū ve
rum vel putatiuum.vt no.p docto.C.de preſcr.lon.tem.l.pe.ꝛ
l.improba.C.de acq.poſ.Rñ.in p̄ſcrip.longi temporis p̄ſumi
tur bona fides pro eo qui tantum poſſedit.vt no.Innocen.de
reſti.in integ.c.ij.ꝛ ſic aliqd p̄ſumiť in preteritum ex tempo-
ris curſu.vt nota.C.de peti.heredi.ſi filius.ꝛ.l.vj.§.j.ſ.actio.
2 heredi.¶ † Sed nunquid ſecundū canones vſucapio triennij
procedit ex ſola bona fide ſine titulo:dic quod non obſtat de
pre.c.j.q̄ꝛ ibi loquimur de preſcrip.longi temporis:ꝛ ſic cōſo-
nat ius canon.cum dicta.l.ſi quis emptio.§.j.ſecundū intelle-
3 ctū modernorum.¶ † In preſcriptionibus incorporaliū ſic
diſtingue.Aut loquimur in iuribus mere perſonalibus:vt
ſunt p̄ſonales actiōes:ꝛ hic non requiriť poſſeſſio.quia nul-
la eſt poſſeſſio in his.l.fin.ff.quorum bonorū.ꝛ no.p Cyn.C.de
pac.ſi certis annis.Glo.tamen dicit quod eſt quaſi poſſeſſio.
C.de p̄ſcrip.xxx.anno.ſicut in glo.vt ſeruit⁹:ſꝫ male dicit:eēt
realis preſtatio que habet perpetuā ꝛ realē cauſam preſtatio
nis.Nā iſta p̄ſtatio eſt ſpecies ſeruitutis ꝛ ſic afficit rē,ꝛ ideo
quaſi poſſideť,vt.ſ.eod.ſi.uti.§.iuſto.ꝛ dicto.c.querelā.Sed
an requiritur bona fides:dic quod nō ſecundū legem:tum q̄ꝛ
preſcriptio eſt ordinata ſolum ad excipiendum:tum q̄ꝛ eſt ex-
preſſum.C.de anna.exceptio.l.j.§.j.in ver.valetj furti.Idē di-
cebat doctor meus.Etiam ſecunduꝫ canones:q̄ꝛ preſcriptio
iſta eſt liberatoria ad non dandum vel non faciendum nec re-
quirit poſſeſſionem nec factū preſcribentis ergo nec bonam
fidem.vt.ff.de vſuca.ſequitur.§.ſi viam.de ſerui.vrba.p̄dio.l.
4 hec autem iura.† Preterea mala fides eſt vitiū p̄ſone reſpe-
ctu poſſeſſionis.vt.C.de acqui.poſ.vitia.per Jac.butri.ergo
a quo remoueť poſſeſſio remoueť ꝛ mala fides:quia a quo re-
mouetur ſubiectum ꝛ accidens vt not.in lege prima.C.de ac-
quirenda poſſeſſio.nō obſt.c.male fidei poſſeſſor.propter id
qđ ibi dicit poſſeſſor loqmur vbi poſſeſſio eſt de ſubſtantia p̄-
ſcriptionis quod hic non eſt.Aut loquimur in iuribus reali-
bus.ꝛ tunc aut ius aſſiſtit poſſidenti:vt in preſcri.libertatis ꝛ
non requiritur titulus.vt dicto.§.ſi viā.ꝛ de ſer.ruſt.pre.At-
tilicinus.aut reſiſtit:ꝛ tūc requiritur titulus verus vel iuſtus
error qui cauſet bonam fidem.c.j.de preſcri.li.vj.Aut nō aſſi-
ſtit nec reſiſtit.ꝛ tunc etiam ſola bona fides.vt hic ꝛ verius in
hoc vltimo.Aut iſta incorporalia tenent inſtar dominij vt
vſuſfru.ꝛ tunc requiruntur vel titulus vel longiſſima poſſeſ-
ſio vt in preſcriptione dominij.de preſcri.longi temporis.l.ſi.
in fine.Aut non tenent inſtar dominij:ſed potius inſtar non
dominij:ꝛ tunc ſufficit poſſeſſio bona fide longo tempore con
tinuata.vt hic.¶ Quero quidam poterat agere contra rei vē
di.ex iure ceſſo.poſſediſti.xxx.annis bona fide vtrum acqui-
ſiueris illam actionem ceſſam:ꝛ dico quod non:quia illa nil
habet commune cū poſſeſſione:nec per eam queritur ſed per
contractum oritur.Ergo ter preſcribent ius nouum ꝛ illi de-
ficit ius ceſſum.

AD vnus. In pari cā melior eſt conditio
ſocij diſſentiētis.h.d.plus ergo
ceteris paribus operatur diſſenſus quā cōſenſus,
concor.j.cōmuni diui.l.ſabinus.Vel ſic:qui habet
conſortem non habet liberam poteſtatem.

EGi ius illi. Ad cautelā futurorū ꝑpter
ius de preſenti preſtať cau-
tio hoc dicit.facit de electio.cap.lꝫ.in glo.eſt arg.
iſta lex loquiť in negatoria:lex harum.ſ.eo.loquiť
in confeſſoria.ꝛ vtrobiqꝫ caueť.quia imponiť ſilentiuꝫ.vt no.
j.de libe.leg.l.aurelius.§.centum.Et qualiter formetur hic
libellus nota in ſpeculo.de cauſa poſſeſſionis.§.in retinende.
verſi.ceterum.vbi etiam dicit ſpecu.quod hec cautio habet
locum in petitorio ꝛ non in poſſeſſorio.argumento contra in
l.fin.ſ.de aqua quoti.ꝛ eſti.

Additio Baldi.

EGi. Qualiter formeť hic libellus.vide in ſpec.
de cauſa poſ.§.in retinēde.verſi.ceterum.
vbi dicit ſpe.qđ clauſula que preſtatur in futurum
habet locum in petitorio nō in poſſeſſorio.¶ In
tex.ibi,vt de futuro.Not.ad cautelam futurorum aliquid fie-
ri.per hoc extra.de ele.licet.Guli.argu.Richar.

FIſtulas. Nota q̄ nec directe nec indirecte
quis poteſt in alienum immittere.

SI cum meus. ¶ Patientia in vno nō
debet trahi ad conſequē-
tiam in alio.

ALtius edes. Nō poteſt quis ex officio
facere quod dꝫ ex officio
prohibere.h.d.qđ eſt nota.ſecundū gl.ꝛ forte ꝯtra
epiſcopos q debent curare ne commiſſarij cōmit-
tant fraudes in executionib⁹ vltimarū volūtatuꝫ.vnde ſi ad
ipſum epiſcopum deuoluatur executio non dꝫ ipſe committe
re fraudeꝫ quā debet alijs prohibere.C.de epiſ.ꝛ cle.l.ſi qd ad
declinandam.in fi.nec ex iſto iure deuolutio vel proprio p̄nt
aliqđ lucrum facere cū ſint meri executores vt.j.de leg.ij.l.lu
cius.§.a te peto.qđ male obſeruant.

SI quando. ¶ Etiam per medium pe-
dem non poteſt quis in alie
num incumbere.hoc dicit.

Cū in domo. Etiam idq̄ de facili p̄ōt alienari
aīs eleuari nō p̄ōt fieri ſi eſt cōtra
formā pactorū.h.d.ſicut eſt exēplū hic de teneris camelis.

Secundum. ¶ No.qđ ille q facit ſterquilinium
inter caſellas cogiť ad eas purgan
das ſi vltra ſolitū faciūt ibi humorē.§.iſte loquitur in loco nō
deputato ad hoc.ꝛ ſic poteſt euadi.

TS cuius. Cōtumax in actione que ꝑponi
tur pro ſeruitute cōſtituēda pa-
titur miſſionē que nō debet reuocari niſi miſſio ſa-
tiſfiat de damnis ꝛ intereſſe.h.d.Et intellige quod
erat debitum liquidum.ꝛ vide qđ notat Innocentius in.c.ij.

de eo qui mit.in poſ.cauſa rei ſeruan. Barto.in repe.l.ſi pri⁹. vbi examinat hanc materiam de miſſione in corporalibus ⁊ de miſſionis effectu vbi videas. Guli.ponit.C.de boñ.aut.iu. poſ.l.cum ꝓponas. Cyn.in.l.ij.§.ſi abſens.ſ.ſi ex noxa.cauſa aga. Jac.butr.hic. ¶ Not.qđ ſi dñs ꝑmiſit alicui ſeruitutem aque ducende,⁊ dedit ſibi licētiā ducendi ⁊ familia debitorū nō patit̃ duci nec habēt fieri quaſi poſſeſſorē,qđ ſi debitor conuenit̃ pſonali,⁊ ſi eſt cōtumax,fit miſſio ī bonis ſuis,⁊ nō diſcedit miſſus de poſſeſſione donec ſibi ſatiſfiat tam de pncipali petito quā de dānis ⁊ intereſſe.qđ eſt no.⁊ vt intelligas ſic dicas ꝙ de ſeruitute agit̃ trib⁹ modis.vno mō pſonali ꝓ ſeruitute ꝯſtituēda vbi dicit ꝙ aut debitor fatet̃ ſeruitutē deberi.⁊ procedit hec.l.aut reuocat̃ ī dubiū nec liquet.⁊ tūc ſufficit veniēti ſatiſdare ⁊ reficere ſum.lit.ꝓ recuperatione tenute.vt in aut.de introdu.⁊ exhi.re.§.ſi vero.⁊ de dā.infect.l.ſi finita. §.ſi iam ruerint.⁊.§.ſi poſt.ſm Ja.bu.facit qđ no. Ja.de aret. in.l.ꝓpe.§.ſinaūt re⁹.C.de iu.⁊ idē ſi veniat̃ ad reuocationem bāni vel excōicatiōis:vt extra.de ſen.excom.c.ſacro.⁊ facit de verb.ſig.c.ex pte ī xpo. ¶ Scđo mō agit̃ de ſeruitute ꝯſtituta ⁊ hoc pōt eſſe dupl'r.vno mō qñ agēs eſt in poſſeſſiōe nō tamē pacifica.⁊ fit tūc miſſio ꝑ inhibitionē ꝙdiu aduerſari⁹ ꝓhibet ⁊ iſtud eſt primū decretū. Jtē ꝑ impoſitionē ꝑpetui ſilentij:⁊ iſtud eſt ſm decretū.⁊ ſic dꝫ intelligi de ope.no.nun.l.ſi pri⁹. cū gl.ſua.qñq; agit ille q nō eſt in q̄ſi poſſeſſiōe.⁊ tūc ꝓcedet̃ in incorporalib⁹ ſicut in reb⁹ corporalib⁹:qꝛ fit miſſio in quaſi poſſeſſiōe iuris petiti ſeu rei petite vt.j.đ dā.infe.l.a quo fundus.⁊ hoc qñ agit̃ petitorio:ſꝫ ſi agatur poſſeſſorio qual'r fiat miſſio ⁊ etiā qualiter interponat̃ ſm decretū.no.in.d.l.ſi pri⁹ ꝑ gl.⁊ Dy.⁊ ita ſentit hic Ja.bu. ¶ Jtē no.ꝙ qñ familia ꝓhibet dñs intelligit̃ ꝓhibere ſed gl.intelligit hic qđ faciebat dñi volūtate.al's eīm nō tenet̃ dñs.vt extra de reſti.ſpo.c.cū ad ſedē. Tu dic ꝙ hic non conueniebat̃ dñs rōne ꝓhibitiōis:ſed ratione ſue ꝑmiſſiōis que nō erat ad effectum producta.h.d.

Additio Baldi.

JS cuius. Uide vbi gl.hec materia per Jnn.extra.de eo q mi.in poſ. cauſa rei ſeruāde,c.ij.⁊ vide Guli.de bo.au.iu.poſ. cum proponas.

SJ de cōmuni. Culpa vni⁹ cōſortis nō ꝑiudicat alteri ēt in indiuiduis.h.d. Et eſt not.l.iſta.⁊ eſt ar.ꝙ ꝓpter delictū vnius cōſortis nō debent cōſtrui fortilitia nec debilitari:quia detraherent ad ſe periculū in parte alterius conſortis.

Additio Baldi.

SJ de cōmuni. Ut plene habeas dic ꝙ agit̃ đ ſeruitute tribus modis. Uno modo perſonali actione pro ſeruitute cōſtituenda in qua ſeruamus.l.iſtam in qua dicit lex ⁊ glo.ſentit ꝙ nō aliter diſcedat in ſeruitute conſtituta. Sed videtur mihi durū ꝙ aliter nō cognoſcat̃ de iure ſeruitutis.⁊ vr̃ ſi veniat recuperatur⁹ poſſeſſionē ⁊ legitime ſatiſdet.vt.l.ſi finita.§.ſi iā ruerint.⁊.§.ſi poſ.de dā.infe.⁊.l.conſen.C.qñ ⁊ qñ iu.⁊ in aut.de exhi.re.§.ſi vo. Sed id qđ đt gl. ꝓcedit qñ nō negat̃ ſeruitutē deberi.⁊ gl.q̄ vr̃ aliter intelligere ꝑ.l.a quo fundus.⁊ ꝑ.l.ſi prius.vr̃ male ſentire ⁊ loquūtur in ſeruitute cōſtituta. Scđo modo agit̃ reali ꝓ ſeruitute ꝯſtituta:⁊ tunc aut erat agēs in poſſeſſiōe,⁊ officio iudicis nō inducit̃ in poſſeſſione eo ꝙ eſt:ſed interloqui nō impediendū in re ſeruitutis:⁊ de hoc cauendū donec aduerſari⁹ agat,⁊ agendo obtineat in negatoria ſic loquit̃ lex.ſi pri⁹.⁊ gl.ſua. Aut nō erat in poſſeſſione ſeruitu.⁊ tunc fiat miſſio in poſſeſſionē ſeruitutis.ſicut alteri⁹ rei peti.vt.l.fal.§.ſi act'. Tertio mō agit̃ interdicto vti poſſidetis vtili.⁊ tūc pronūtiatur:vt dicit lex.ſi prius.⁊ lex,a quo fundus. Jac.bu.quare poſſidēti dat̃ cōfeſſoria ⁊ nō rei vēdicatio: R̃ñ.qꝛ hic preſtat pñtia in incorporalibus:⁊ ecōtra turbatio in incorporalib⁹ idē operat̃ ꝙ poſſidere in corporalib⁹.⁊ qđ non eſt plene poſſeſſio in incorporalib⁹ ſic. Jtē etiā ꝓ ſeruitute ꝯſtituta pōt agi pſonali,⁊ reali.vt.C. de vſufru.l.corruptionē.⁊ ſi agit̃ perſonali ſm gl.iſtius legis que ſic poteſt ſaluari.vt loquatur quando pro tam cōſtituta.

TEſtatrix. Domui q̄ remanet penes heredē debet aditus ꝑ fundū legatū.⁊ qui legat fundum nō vr̃ legare domū coniunctam que eſt extra extremitatem fundi.h.d.

Plures. Certa pars vniuerſitatis p̄t habere cōmunātias debētes ſeruitutē p̄dijs ſingulorūꝫ que ſeruitus trāſit cuꝫ alienatione predij dñantis lꝫ alienatio fiat extra corpus vniuerſitatis.h.d.⁊ eſt no.dignū.⁊ eſt.§.aureus. Et eſt ar.ꝙ certa pars vniuerſitatis pōt facere ſyndicū, ⁊ habere artē ꝑ ſe.⁊ facere ſtatuta ꝑ ſe.⁊ nūc eſt de facto in caſtro foſſati:qꝛ intrinſeci illi⁹ caſtri faciūt vnū ſyndicū pro ſe.⁊ extrinſeci faciūt aliū ſyndicū propriū,⁊ litigāt inuicem.⁊ no. ⁊ procedunt iſta ſm primā expoſitionē gl.que incipit:ſed qualе eſt.que eſt notabilior. ¶ Jn tex.ibi,hoc ius.ſ.ius paſcendi. ¶ Jn tex.ibi,quero p̄dicta in cōtractib⁹:idē in vltima volūtate ⁊c. ¶ Not.hic qđ ſeruitus paſcēdi que debebat̃ predio partis vniuerſitatis fundi ſingulorū de illa pte trāſire ad emptores quoſlibet extra illud corpus. Jtē ad legatarios:qꝛ q contrahit vel legat ius ſuum inſolidum cōceſſiſſe videtur vt hic. nec preſumitur aliquid exceptuatum.⁊ facit.j.de contrahen. emp.l.q tabernas.⁊ extra.de do.c.cū dilect⁹.⁊.C.đ lega.l.vxor patrui.⁊ de leg.j.l.ſi dom⁹.§.ſi.⁊ de vſufru.lega.l.ſticho. Bal.

Additio Baldi.

TEſtatrix. ¶ Jn tex.in.l.ſeq.ſi qua.habere falſam opinionē in iure ſcripto nō eſt falſuꝫ cōmittere:ſꝫ errare:qꝛ nō in facto ſꝫ in iure. ¶ Jn tex.l.ſi.in fin.ibi,id falſuꝫ eē hic dr̃ falſum qđ tamē cum diſtinctione ſaluari pōt:ſed dic ꝙ īproprie loquit̃ Paulus ſecundū glo.⁊ facit extra.de teſtib⁹.cū tu fili.

SJ qua. Seruitus nō apparens nō eſt ſeruitus ſm Labeonē:ſed eſſe poteſt ſm Paulum.h.d. Et vterq; bene loquitur. Labeo ſm actualitatem. Paulum ſecundū potētialitatem.

¶ Quemadmodum ſeruitutes amittantur. Rubric.

SEruitutes. Rōne dñij cōfunditur ſeruitus.h.d.

QUi iter. Jn indiuiſibilibus q vtit̃ quaſi pte totaliter vti videt̃.h.d.facit.ſ.ti.j.l.ſi eo loco.y.ſi.⁊ vide extra.de cen.c.cum olim.vel ſumma ſic.etiam non vſus totaliter qualiter poterat vti retinet ſeruitutem.h.d.vel ſic, Jlle qui plura poteſt non prohibetur pauciora peragere.h.d.ratione.l.noſtre.

JUra prediorum. Jn text.ibi,traditū eſt qꝛ non coherent perſone ſed rebus.h.d.

JTer ſepulchro. Jus qđ nō poteſt exerceri niſi morte non perditur nō vtendo.h.d.⁊ eſt arg.ꝙ ſi canonici pro caſu non fecerunt aliquaꝫ collectionē nō habeant ius eligendi mortuo priuato maxime ſi nō fiderunt qꝛ non occurrit caſus.ar.C.de decu.l.in filijs.li.x.

SEruitus. Uidetur.ar.qđ ſi vnus collegarū vtitur iuriſditione oēs videātur vti ⁊ eſſe in quaſi poſſeſſione.h.d.

NAm ſatis. Si ego. Ante factam diuiſionē vſus vni⁹ cōſor.prodeſt alteri:ſecus ſi poſt diuiſionē facta.h.d.primo. ¶ Jn tex.ibi.deperdit.ſ. quilibet ꝑ ſe. ¶ Jn tex.ibi,ꝓficit.ſed ante diuiſionē ꝓficiebat: ⁊ ſic per diuiſionem leuior fit conditio debitoris. ¶ No. qđ ſeparata ſeparato iure cēſent̃.⁊ facit.ſ.de officio aſſeſ.l.ſi eadē. ⁊ no.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.ſi maritus.

Sed ſi is fundus. Si diuidit̃ fundus,ſeruitus ⁊ via erat ad certū locū coarctata.ſi quidē illa via diuiditur per longitudinē pōt ſeruit⁹ nō vtēdo in via lōgitudine perdi in alia detineri. ſecus ſi ꝑ latitudinē interſerat̃:qꝛ niſi retineret̃ in totū abſorberet̃ in totū ꝓpter mediū qđ nō ſeruit:ſi aūt ſeruitus illa nō erat determinata ratione loci ꝑ diuiſionē fundi ſeruiētis fiūt plures ſeruitutes.⁊ vna p̄t perdi altera remanere:nec p̄t dñs conqueri.qꝛ ꝯ incōmodum p̄ſcriptiōis hꝫ commodū duplicationis in latitudinē ſeruitutis.h.d. ¶ Jn tex.ibi,pluſculū.qꝛ ex facto debitoris nō dꝫ alterari ius creditoris.vt not. Dy.j. c.is qui in ius.đ reg.iur.lib.vj. ¶ Jn tex.ibi,per latitudinē.i. per tranſuerſum.

Poſſunt tamē. No.qđ plus poteſt pactuꝫ q̄ preſcriptio:qꝛ pactū pōt alterare naturam rei:ſed non preſcriptio.qđ eſt no.

Certe. Summa ſic, Quando diuiſio eſt facta per lōgitudinem vie ſi dñs predij dominātis redimat alterā partē,durat ſeruitus in alia nō redēp.niſi loc⁹ ſit tā anguſtus quod nō recipiat formā ſeruitutis eius ſpeciei.tūc eīm nō admittitur partim ratione dominij partim ratione anguſtationis.h.d.vſq; ad finē.l. Jn tex.ibi.ire agere.no.primo qđ via pōt diuidi per lōgitudinē ⁊ latitudinem.⁊ iſtud eſt veruꝫ reſpectu ſoli:ſed reſpectu iuris eſt indiuiſibilis ſecundū nota. ſupra de rei ven.l.pō.ſi qs ex his.⁊.j.de ſtipu.ſeruo.l.ſi cū duorum. So.no.in ver.ceterū.quod diuiſio vel alienatio nō impedit ius electionis,⁊ etiā mutādi cōſilij.facit infra.de op.leg.l. mancipiorum. ¶ Tertio nota in verſi.nec me fallit.qđ ille q patit̃ incōmodū vno reſpectu:ſed alio reſpectu patit̃ maius

commodum